

Pogrzeb Aleksandry Piłsudskiej

11-26-92

W Warszawie odbyły się uroczystości złożenia do grobu rodzinnego na Starych Powązkach urny z prochami Aleksandry Piłsudskiej, żony marszałka Józefa Piłsudskiego.

Aleksandra Piłsudska, z domu Szczerbińska, urodzona w 1882 roku w Suwałkach, ukończyła studia wyższe w warszawskiej uczelni handlowej. W 1904 roku wstąpiła do tajnej organizacji Polskiej Partii Socjalistycznej. Była kierowniczką centralnych magazynów broni i amunicji wielotysięcznej Organizacji Bojowej PPS. Uczestniczyła w różnych akcjach bojowych, w tym 26 września 1908 roku pod Bezdunami, gdzie zdobyto ogromną sumę 200 tys. rubli, potrzebnych na szkolenie bojowe młodzieży skupionej w Związku Walki Czynnej. Uczestniczyła w organizowaniu od 1912 roku Związku Strzeleckiego, pełniąc funkcję szyfrantki w wywiadzie na terenie Królestwa Polskiego i w sąsiednich guberniach w zaborze rosyjskim. Podczas pierwszej wojny światowej była komendantką wydziału kurierskiego I Brygady Legionów Polskich, zaś od 1915 roku czynna w Polskiej Organizacji Wojskowej (POW). Aresztowana przez Niemców — sztab Beselera, więziona była na warszawskim Pawiaku, później w Szczypiornie i Laubau. W 1917 roku objęła funkcję inspektora kontroli i łączności Ligi Kobiet. W okresie międzywojennym działała w ogniwach Rodziny Wojskowej, była przewodniczącą Ligi Kobiet i Unii Polskiego Związku Obrończyni Ojczyzny. Niepospolitą aktywność rozwinęła przed wybuchem drugiej wojny światowej, mobilizując środowisko kombatanckie do służby publicznej — wzmocnienia obronności II Rzeczypospolitej, m.in. poprzez zbiórki na Fundusz Obrony Narodowej (FON). Po kampanii wrześniowej 1939 roku osiadła w Anglii. Zmarła w Londynie 31 marca 1963 roku.

Jej niezwykle zasługi uhonorowane zostały odznaczeniami, w tym Krzyżem Virtuti Militari i Krzyżem Niepodległości.

Warszawskie uroczystości pogrzebowe, mimo iż miały mieć charakter rodzinny, stały się manifestacją przywiązania do tradycji patriotycznych.